

SVENSK STANDARD

SS 40000:2014

Fastställt/Approved: 2014-04-25
Publicerad/Published: 2014-04-28
Utgåva/Edition: 1
Språk/Language: svenska/Swedish
ICS: 01.040.01

Pensionstermer

Pension terms

Standarder får världen att fungera

SIS (Swedish Standards Institute) är en fristående ideell förening med medlemmar från både privat och offentlig sektor. Vi är en del av det europeiska och globala nätverk som utarbetar internationella standarder. Standarder är dokumenterad kunskap utvecklad av framstående aktörer inom industri, näringsliv och samhälle och befrämjar handel över gränser, bidrar till att processer och produkter blir säkrare samt effektiviserar din verksamhet.

Delta och påverka

Som medlem i SIS har du möjlighet att påverka framtida standarder inom ditt område på nationell, europeisk och global nivå. Du får samtidigt tillgång till tidig information om utvecklingen inom din bransch.

Ta del av det färdiga arbetet

Vi erbjuder våra kunder allt som rör standarder och deras tillämpning. Hos oss kan du köpa alla publikationer du behöver – allt från enskilda standarder, tekniska rapporter och standardpaket till handböcker och onlinetjänster. Genom vår webbtjänst e-nav får du tillgång till ett lättnavigerat bibliotek där alla standarder som är aktuella för ditt företag finns tillgängliga. Standarder och handböcker är källor till kunskap. Vi säljer dem.

Utveckla din kompetens och lyckas bättre i ditt arbete

Hos SIS kan du gå öppna eller företagsinterna utbildningar kring innehåll och tillämpning av standarder. Genom vår närhet till den internationella utvecklingen och ISO får du rätt kunskap i rätt tid, direkt från källan. Med vår kunskap om standarders möjligheter hjälper vi våra kunder att skapa verklig nytta och lönsamhet i sina verksamheter.

Vill du veta mer om SIS eller hur standarder kan effektivisera din verksamhet är du välkommen in på www.sis.se eller ta kontakt med oss på tel 08-555 523 00.

Standards make the world go round

SIS (Swedish Standards Institute) is an independent non-profit organisation with members from both the private and public sectors. We are part of the European and global network that draws up international standards. Standards consist of documented knowledge developed by prominent actors within the industry, business world and society. They promote cross-border trade, they help to make processes and products safer and they streamline your organisation.

Take part and have influence

As a member of SIS you will have the possibility to participate in standardization activities on national, European and global level. The membership in SIS will give you the opportunity to influence future standards and gain access to early stage information about developments within your field.

Get to know the finished work

We offer our customers everything in connection with standards and their application. You can purchase all the publications you need from us - everything from individual standards, technical reports and standard packages through to manuals and online services. Our web service e-nav gives you access to an easy-to-navigate library where all standards that are relevant to your company are available. Standards and manuals are sources of knowledge. We sell them.

Increase understanding and improve perception

With SIS you can undergo either shared or in-house training in the content and application of standards. Thanks to our proximity to international development and ISO you receive the right knowledge at the right time, direct from the source. With our knowledge about the potential of standards, we assist our customers in creating tangible benefit and profitability in their organisations.

If you want to know more about SIS, or how standards can streamline your organisation, please visit www.sis.se or contact us on phone +46 (0)8-555 523 00

© Copyright/Upphovsrätten till denna produkt tillhör SIS, Swedish Standards Institute, Stockholm, Sverige. Användningen av denna produkt regleras av slutanvändarlicensen som återfinns i denna produkt, se standardens sista sidor.

© Copyright SIS, Swedish Standards Institute, Stockholm, Sweden. All rights reserved. The use of this product is governed by the end-user licence for this product. You will find the licence in the end of this document.

Uppllysningar om sakinnehållet i standarden lämnas av SIS, Swedish Standards Institute, telefon 08-555 520 00. Standarder kan beställas hos SIS Förlag AB som även lämnar allmänna uppllysningar om svensk och utländsk standard.

Information about the content of the standard is available from the Swedish Standards Institute (SIS), telephone +46 8 555 520 00. Standards may be ordered from SIS Förlag AB, who can also provide general information about Swedish and foreign standards.

Standarden är framtagen av kommittén för Pensionstermer, SIS/TK 568.

Har du synpunkter på innehållet i den här standarden, vill du delta i ett kommande revideringsarbete eller vara med och ta fram andra standarder inom området? Gå in på www.sis.se - där hittar du mer information.

Innehåll

	Sida
Förord	3
Orientering.....	4
1 Omfattning.....	5
2 Termer och definitioner	5

Förord

Svensk Försäkring (dåvarande Sveriges Försäkringsförbund) antog år 2009 en rekommendation om att medlemsföretagen successivt ska anpassa sin terminologi på pensionsområdet till ordlistan Pensionsorden. Ordlistan togs fram på initiativ av Pensionsmyndigheten (dåvarande Försäkringskassan och PPM). I samband med att Svensk Försäkring antog rekommendationen tog organisationen även på sig ansvaret att regelbundet uppdatera ordlistan. Det har även utvecklats en så kallad populärversion av ordlistan som riktar sig direkt mot konsumenter.

Våren 2011 aktualiserade Pensionsmyndigheten¹ behovet av en uppdatering av "Pensionsorden" genom att föreslå att Swedish Standards Institute (SIS) skulle kunna vara en lämplig samarbetspartner. Myndigheten ansåg att ett uppdrag till SIS skulle omfatta både Pensionsorden och populärversionen.

Pensionsmyndigheten och Svensk Försäkring har i samarbete initierat bildandet av en SIS teknisk kommitté (SIS/TK 568) för att revidera ordlistan till svensk standard. Syftet med att överföra ordlistan till svensk standard är att ensa språkbruket inom pensionsområdet. Det kommer att underlätta för konsumenterna att förstå den information som ges av olika aktörer. Svensk Försäkring har i arbetet varit representerat av ett flertal medlemsföretag. Förutom ovannämnda initiativtagarna har även Collectum, Fora, Förhandlings- & samverkansrådet PTK, Konsumenternas Försäkringsbyrå och Sveriges Konsumenter deltagit i detta arbete och ingått i "SIS/TK 568 Pensionstermer".

Vill du veta mer om svenskt standardiseringsarbete och SIS se www.sis.se.

¹ År 2010 fick Pensionsmyndigheten i uppdrag att ta fram förslag på bättre och mer samlad pensionsinformation. Pensionsmyndigheten skulle bland annat presentera lösningar för att säkerställa att pensionsspararna kan få tillgång till aktuell, heltäckande och enhetlig information om sin pension. Ett av förslagen som presenterades i rapporten 2011, var att Pensionsorden revideras via SIS och få status av Svensk Standard.

SS 40000:2014 (Sv)

Orientering

De termer som finns definierade i denna standard avser pensionstermer. Termen kan vara definierad på annat sätt inom områden utanför pensionsområdet.

Standarden innehåller normativa och informativa delar.

Omfattning – beskriver omfattning och avgränsning av standarden.

Termer och definitioner – definitionen är normativ och ska kunna ersätta termen. Anmärkning och exempel är informativa. Anmärkningar och exempel är information för att förstå definitionen.

Kursiverad text i en definition eller anmärkning innebär att den kursiverade termen finns definierad i denna standard.

Se även - Kopplingar mellan närliggande termer i standarden för fördjupad förståelse av termen.

ANM. 1 till termpost - Förklaring med syfte att öka förståelsen av termen.

<vid allmän pension> - Termen är här endast definierad inom allmän pension men kan förekomma i andra sammanhang med annan definition.

Termer som inte tagits med - Termer som inte är direkta pensionsord till exempel rent finansiella termer eller allmänna begrepp har exkluderats från ordlistan även om de används inom pensionsområdet.

1 Omfattning

Denna standard omfattar svenska pensionstermer.

2 Termer och definitioner

För tillämpning av denna standard gäller de termer och definitioner som följer nedan.

2.1

administrationsavgift

avgift som ska täcka kostnader för förvaltning och drift

ANM. 1 till termpost: Se även *kapitalavgift*, *premieavgift*, *förvaltningskostnad*.

ANM. 2 till termpost: Samlande begrepp för olika typer av administrativa avgifter.

ANM. 3 till termpost: *allmän pension*: Kostnad för förvaltning utgörs av Pensionsmyndighetens, Skatteverkets och AP-fondernas kostnader för det allmänna pensionssystemet.

ANM. 4 till termpost: *privat pensionssparande*, *tjänstepension*: I förvaltning och drift ingår till exempel kostnader för marknadsföring och försäljning. Däremot ingår inte kostnader för kapitalförvaltning. Vid tjänstepension kan även andra aktörer än försäkringsföretag ta ut en administrationsavgift.

2.2

allmän pension

AVRÅDD: lagstadgad pension

pension enligt lag

ANM. 1 till termpost: Se även *inkomstpension*, *premiepension*, *tilläggpension*, *garantipension*.

ANM. 2 till termpost: Den allmänna pensionen regleras i socialförsäkringsbalken och består huvudsakligen av *inkomstpension*, *premiepension*, *tilläggpension* och *garantipension*.

2.3

allmän pensionsavgift

pensionsavgift som den enskilde betalar själv via inkomstskatten

ANM. 1 till termpost: Se även *pensionsavgift*

2.4

allokerad återbäring

återbäring som är preliminärt fördelad men inte garanterad

ANM. 1 till termpost: Se även *reallokering*, *garanterad återbäring*, *villkorad återbäring*.

2.5

alternativ pensionslösning

tjänstepension som ersätter hela eller delar av en kollektivavtalad *tjänstepension*

2.6

arvsvinst

AVRÅDD: riskkompensation

AVRÅDD: riskintäkt

pensionsbehållning eller *försäkringskapital* från en avliden *försäkrad* som tillfaller övriga liknande försäkringar

2.7

ATP-systemet

del av tidigare regelverk för *allmän pension* som bestod av folkpension och allmän *tilläggpension* (ATP)

SS 40000:2014 (Sv)

ANM. 1 till termpost: ATP-systemet gällde från och med 1960 till och med 2001.

2.8**avgiftstak**

<vid allmän pension>

högsta inkomst som utgör underlag för *allmän pensionsavgift* och *statlig ålderspensionsavgift*

2.9**avgångspension**

tjänstepension som börjar betalas ut till en anställd före ordinarie pensionsålder sedan den anställda kommit överens med arbetsgivaren om att lämna sin anställning i förtid

2.10**avkastningsränta**

positiv eller negativ räntesats som används för att fördela faktisk avkastning och i vissa fall övrigt rörelseresultat till *traditionella försäkringar*

ANM. 1 till termpost: Se även *garanterad ränta*, *återbäringsränta*.

2.11**avkastningsskatt**

statlig skatt på en schablonmässigt beräknad avkastning på sparande i bland annat försäkring eller *individuellt pensionssparande*, *IPS*

ANM. 1 till termpost: Se även *pensionsförsäkring*.

2.12**balansering**

metod för att återställa den finansiella balansen i systemet för *inkomstpension* och *tilläggs pension* inom den *allmänna pensionen*

ANM. 1 till termpost: Se även *balansindex*, *balanstal*.

ANM. 2 till termpost: Balanseringen är aktiv då *balansindex* är lägre än *inkomstindex*.

2.13**balansindex**

nyckeltal som ersätter *inkomstindex* under en *balanseringsperiod*

ANM. 1 till termpost: Se även *balansering*, *balanstal*.

2.14**balanstal**

tal som uttrycker förhållandet mellan tillgångar och skulder i systemet för *inkomstpension* och *tilläggs pension*

ANM. 1 till termpost: Se även *balansering*, *balansindex*, *inkomstindex*.

ANM. 2 till termpost: Om balanstalet är större än ett är tillgångarna större än skulderna.

2.15**delningstal**

tal som används för att beräkna pensionsbelopp i en *premiebestämd pensionsförsäkring* och i *allmän pension*

ANM. 1 till termpost: Se även *livslängdsantagande*.

ANM. 2 till termpost: Delningstalet kan bland annat påverkas av beräknad återstående livslängd, antaganden om framtida avkastning när *prognosränta* beräknas samt återstående *utbetalningstid*.

2.16**depåförsäkring**

försäkring där kapitalet är placerat i ett eller flera tillgångsslag som är valbara hos *försäkringsföretaget*

ANM. 1 till termpost: Se även *depåförvaltning, fondförsäkring, traditionell försäkring*.

ANM. 2 till termpost: Depåförsäkring fungerar på ett likartat sätt som *fondförsäkring* men klassas utifrån lagstiftningen som *traditionell försäkring*.

2.17**depåförvaltning**

förvaltningsform som innebär att *försäkringskapitalet* är placerat i de tillgångsslag som är valbara hos *försäkringsföretaget*

ANM. 1 till termpost: Se även *depåförsäkring, fondförvaltning, traditionell förvaltning*.

2.18**direktpension**

pension som betalas ut direkt från arbetsgivaren

2.19**efterlevandepension**

pension som betalas ut till efterlevande

ANM. 1 till termpost: Se även *efterlevandeskydd, förmånstagare*.

ANM. 2 till termpost: Vem eller vilka som kan få efterlevandepension kan variera och regleras i kollektivavtal eller försäkringsavtal samt i skattelagstiftning och socialförsäkringsbalken. Det handlar vanligtvis om nära anhörig till den avlidne.

2.20**efterlevandeskydd**

skydd som ger de efterlevande rätt till ersättning

ANM. 1 till termpost: Se även *efterlevandepension, förmånstagare, återbetalningsskydd*.

ANM. 2 till termpost: Samlande begrepp för olika typer av skydd för efterlevande.

ANM. 3 till termpost: Vem eller vilka som kan få efterlevandeskydd kan variera och regleras i kollektivavtal eller försäkringsavtal samt i skattelagstiftning och socialförsäkringsbalken. Det handlar vanligtvis om nära anhörig till den avlidne.

2.21**efterskydd**

skydd som innebär att en *tjänstepensionsförsäkring* kan fortsätta att gälla med oförändrade förmåner under viss tid då den *försäkrade* lämnar sin anställning av annan anledning än pensionsavgång

2.22**entréfond**

AVRÅDD: defaultfond

AVRÅDD: standardfond

AVRÅDD: ingångsfond

fond i en försäkring där *premien* placeras tills annat val görs

ANM. 1 till termpost: En försäkring kan innehålla flera entréfonder.

2.23**flyttavgift**

avgift som tas ut ur *försäkringskapitalet* när detta flyttas

SS 40000:2014 (Sv)

2.24

flytträtt

rättighet att överföra *försäkringskapital* från en befintlig *pensionsförsäkring* till en nytecknad *pensionsförsäkring*

ANM. 1 till termpost: Flytt kan ske från ett försäkringsföretag till ett annat eller inom samma *försäkringsföretag*.

2.25

fonderat system

pensionssystem där inbetalda *pensionsavgifter* eller *premier* fonderas och sparas separat för varje enskild person eller ett kollektiv

ANM. 1 till termpost: Se även *fördelningssystem*.

ANM. 2 till termpost: Tillgodohavandet placeras i olika tillgångar, till exempel fonder, aktier, obligationer eller fastigheter. Fonderat system tillämpas för *premiepensionen*, *privata pensionsförsäkringar* och *flertalet tjänstepensionsförsäkringar*.

2.26

fondförsäkring

försäkring där kapitalet är placerat i fonder som är valbara hos *försäkringsföretaget*

ANM. 1 till termpost: Se även *depåförsäkring*, *fondförvaltning*, *traditionell försäkring*.

2.27

fondförvaltning

förvaltningsform där *försäkringskapitalet* är placerat i fonder som är valbara hos *försäkringsföretaget*

ANM. 1 till termpost: Se även *depåförvaltning*, *fondförsäkring*, *traditionell förvaltning*.

2.28

fribrev

försäkring där avtalade *premiebetalningar* har avbrutits i förtid och framtida utbetalning baseras på de *premier* som redan har betalats in

2.29

följsamhetsindexering

årlig omräkning av *inkomstpension* och *tilläggs pension* utifrån förändring i *inkomstindex*

ANM. 1 till termpost: Förändringen i *inkomstindex* reduceras med den ränta om 1,6 procent som tillgodoräknats i *delningstalet*.

2.30

fördelningssystem

pensionssystem där inbetalda *pensionsavgifter* eller *premier* under ett visst år används för att finansiera samma års utbetalningar

ANM. 1 till termpost: Se även *fonderat system*.

2.31

förförsäkringsinformation

information ett *försäkringsföretag* ska lämna till *försäkringstagaren* och den *försäkrade* om försäkringens innehåll, utmärkande egenskaper och kostnader innan avtal ingås

2.32

förmånsbestämd pension

pension som i förväg är bestämd till ett visst belopp eller en viss andel av till exempel slutlön eller genomsnittslön under ett visst antal år

ANM. 1 till termpost: Se även *premiebestämd pension*.

2.33**förmånstagare**

annan person än *försäkringstagaren* som kan ha rätt till utbetalning från försäkringen

ANM. 1 till termpost: Se även *förmånstagarförordnande, livförsäkring*.

2.34**förmånstagarförordnande**

del av försäkringsavtalet som anger vem som är *förmånstagare*

ANM. 1 till termpost: Se även *livförsäkring*.

2.35**försäkrad**

fysisk person på vars liv, ålder eller hälsa en försäkring gäller

ANM. 1 till termpost: Se även *försäkringstagare, medförsäkrad*.

2.36**försäkringsförening**

förening som enligt försäkringsrörelselagen driver försäkringsrörelse för sina medlemmar som är *försäkrings-tagare* eller *försäkrade*

ANM. 1 till termpost: Se även *hybridbolag, vinstutdelande försäkringsaktiebolag, ömsesidigt försäkringsbolag*.

2.37**försäkringsföretag**

företag som har tillstånd att driva försäkringsverksamhet enligt försäkringsrörelselagen

ANM. 1 till termpost: Se även *försäkringsförening, hybridbolag, vinstutdelande försäkringsaktiebolag, ömsesidigt försäkringsbolag*.

2.38**försäkringsgivare**

försäkringsföretag som fysisk eller juridisk person har tecknat försäkringsavtal med

2.39**försäkringskapital**

AVRÅDD:pensionskapital
aktuellt värde på en försäkring

ANM. 1 till termpost: Värdet förändras med premiebetalning, avkastning, avgifter med mera.

2.40**försäkringstagare**

fysisk eller juridisk person som äger försäkringen

ANM. 1 till termpost: Se även *försäkrad*.

2.41**försäkringstid**

försäkringens giltighetstid

ANM. 1 till termpost: Utbetalningstiden ingår normalt i försäkringstiden.

2.42**förtida uttag**

pension som den *försäkrade* tar ut före avtalad pensionsålder

ANM. 1 till termpost: Se även *återköp*.